

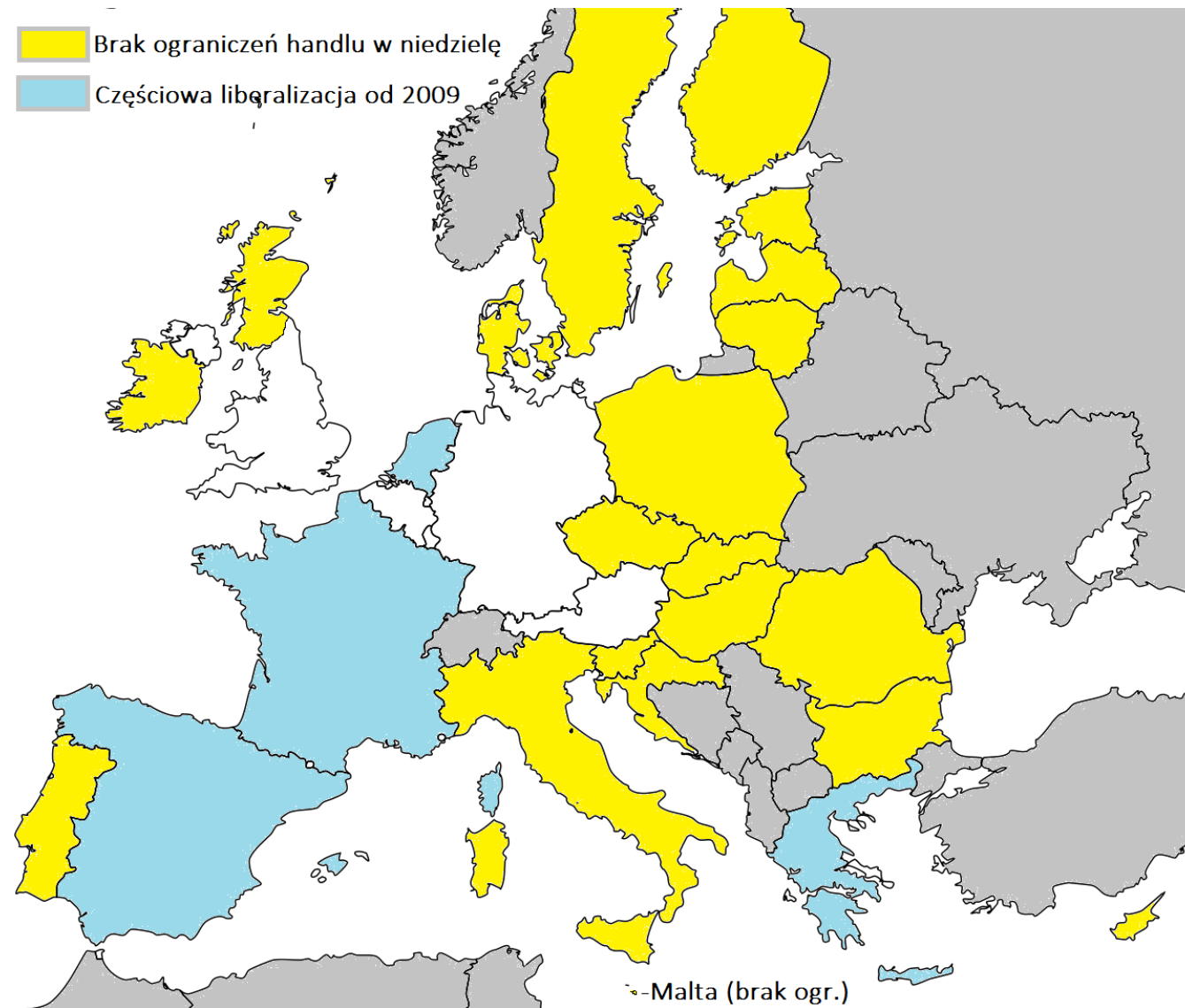
Zakaz handlu w niedzielę

Główne wnioski z analiz FOR

Rafał Trzeciakowski, ekonomista

Pomysły zakazania handlu w niedzielę zmiierają wbrew ogólnoeuropejskiemu trendowi liberalizacji.

- **19 z 28 państw członkowskich UE**, w tym wszystkie nowe państwa członkowskie, **nie stosuje ograniczeń handlu w niedzielę**.
- Od ponad 20 lat w całej Europie trwa dyskusja na temat znoszenia zakazu handlu w niedzielę, nawet w najbardziej restrykcyjnych pod tym względem państwach: w Anglii i Walii (1994), Austrii (1997), a także w Niemczech (w 1996 i później w 2007).
- **Od 2009 roku 8 krajów UE zdecydowało się na zniesienie regulacji lub znacząco liberalizację istniejących przepisów.**

Zakaz handlu w niedzielę podniesie koszty ponoszone przez konsumentów. Mniejszy wybór co do czasu i miejsca robienia zakupów. Możliwy wzrost cen.

- **W niedziele konsumenci będą zmuszeni robić zakupy w jednym, czy kilku, drogich sklepach na osiedlu.** Nie będą mogli wybrać sklepu franczyzowego, czy supermarketu, nawet jeśli mieliby tam większy asortyment, niższe ceny, czy miłą obsługę.
- Konsumenci chętnie wybierają małe sklepy które wykorzystują specjalizację, czy sprzedaż przez Internet, do skutecznej konkurencji z większymi. **Niech konsumenci decydują jakie modele biznesowe im się podobają, a nie lobbyści w Sejmie.**
- Konsumenci nie będą mogli robić zakupów w dni, w które jest to dla nich najwygodniejsze, czyli wzrosną ich koszty alternatywne. To znaczy, że może być im trudniej godzić obowiązki zawodowe z życiem rodzinnym. Zakaz szczególnie dotknie konsumentów, których godziny pracy utrudniają robienie zakupów w dni powszednie.
- Ograniczenie konkurencji ze strony sklepów o bardziej produktywnych modelach biznesowych stworzy presję na wzrost cen. Badania pokazują że **ograniczenia handlu w niedzielę podnosiły ceny w Niemczech, Holandii, czy Szwecji.**

Badanie Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi to sondaż wg metodologii skali ryzyka psychospołecznego na 7623 pracownikach 15 branż. **Teza że "93% pracowników handlu uznało pracę w niedzielę za "czynnik uciążliwy stanowiący zagrożenie dla ich zdrowia" jest nadinterpretacją.** W przypadku handlu odsetek 93% odnosi się do 452 osób, które zaznaczyły w kwestionariuszu, że pracują w niedzielę i je to "irytuje/przeszkadza/stresuje" "trochę" lub "bardzo".

Badanie szkodliwości pracy w niedzielę dla zdrowia

Formularz w części dla pracowników handlu

CZEŚĆ D. HANDEL

Poniżej znajdują się twierdzenia dotyczące pracy.

Jeśli dana sytuacja nie występuje w Twojej pracy zaznacz krzyżykiem kwadrat w pierwszej kolumnie i przejdź do następnego twierdzenia.

Jeśli dana sytuacja występuje w Twojej pracy zaznacz krzyżykiem kwadrat w zależności od tego czy irytuje/przeszkadza/stresuje Cię to wcale, trochę czy bardzo.

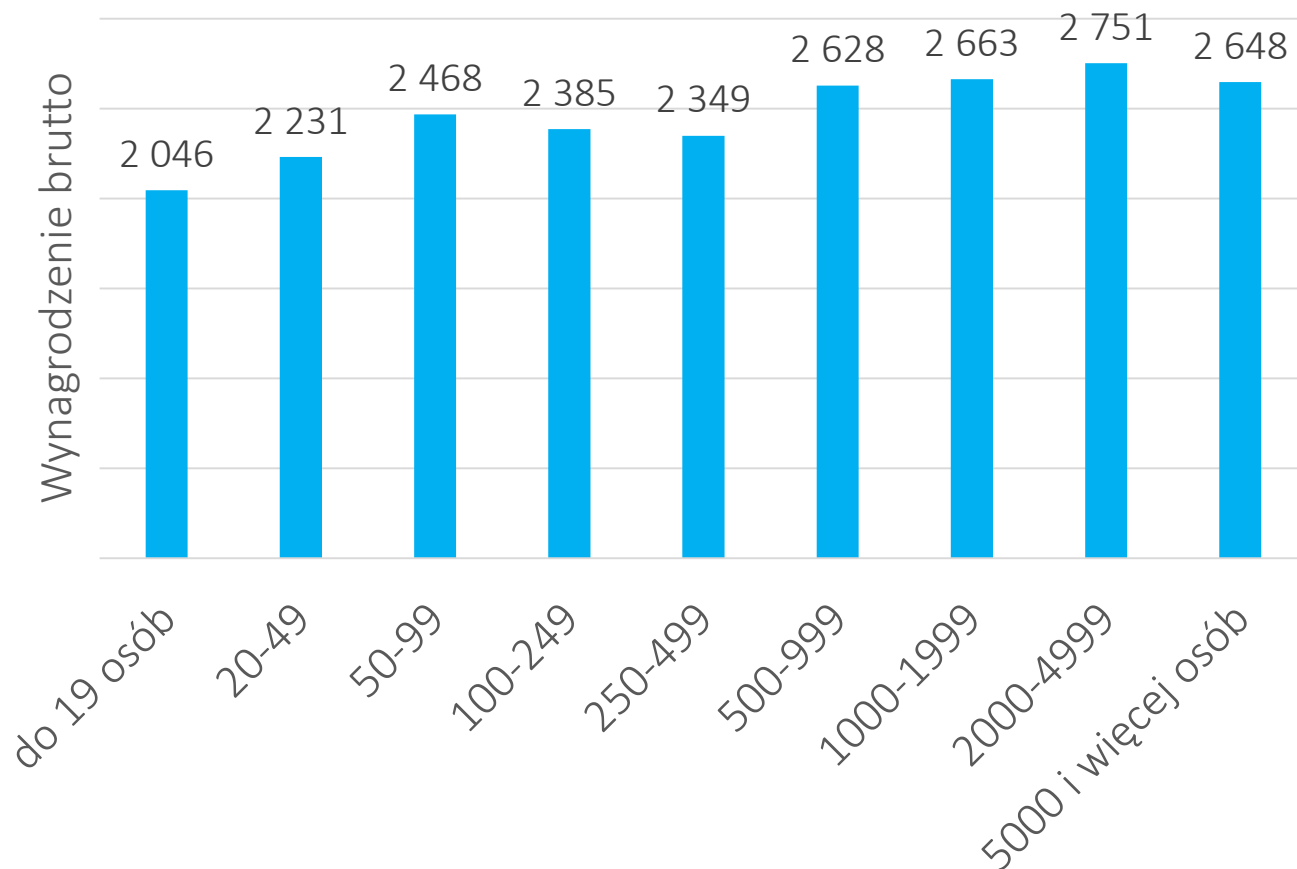
	NIE	TAK I IRYTUJE/PRZESZKADZA/ STRESUJE MNE TO		
		WCALE	TROCHE	BARDZO
11. Pracuję w niedzielę	☐	☐	☐	☐

Źródło: "Wpływ poprawy psychospołecznych warunków pracy na ograniczenie kosztów ekonomicznych w firmach przechodzących procesy modernizacyjne i adaptacyjne - projekt badawczy" realizowany przez Komisję Krajową NSZZ „Solidarność” w partnerstwie z Instytutem Medycyny Pracy w Łodzi, http://www.kiw-pokl.org.pl/index.php?option=com_sobipro&pid=286&sid=503:Wplyw-poprawy-psychospolecznych-warunkow-pracy-na-ograniczenie-kosztow-ekonomicznych-w-firmach-przechodzacych-procesy-modernizacyjne-i-adaptacyjne-projekt-badawczy&Itemid=544&lang=pl#

Zarobki pracowników rosną jeżeli pozwalamy wygrać lepszym modelom biznesowym.
Regulacje dni i godzin otwarcia ograniczają zatrudnienie.

Wynagrodzenia pracowników sprzedaży w sklepach wg wielkości przedsiębiorstwa

Październik 2014 (najnowsze dostępne dane), płace miesięczne

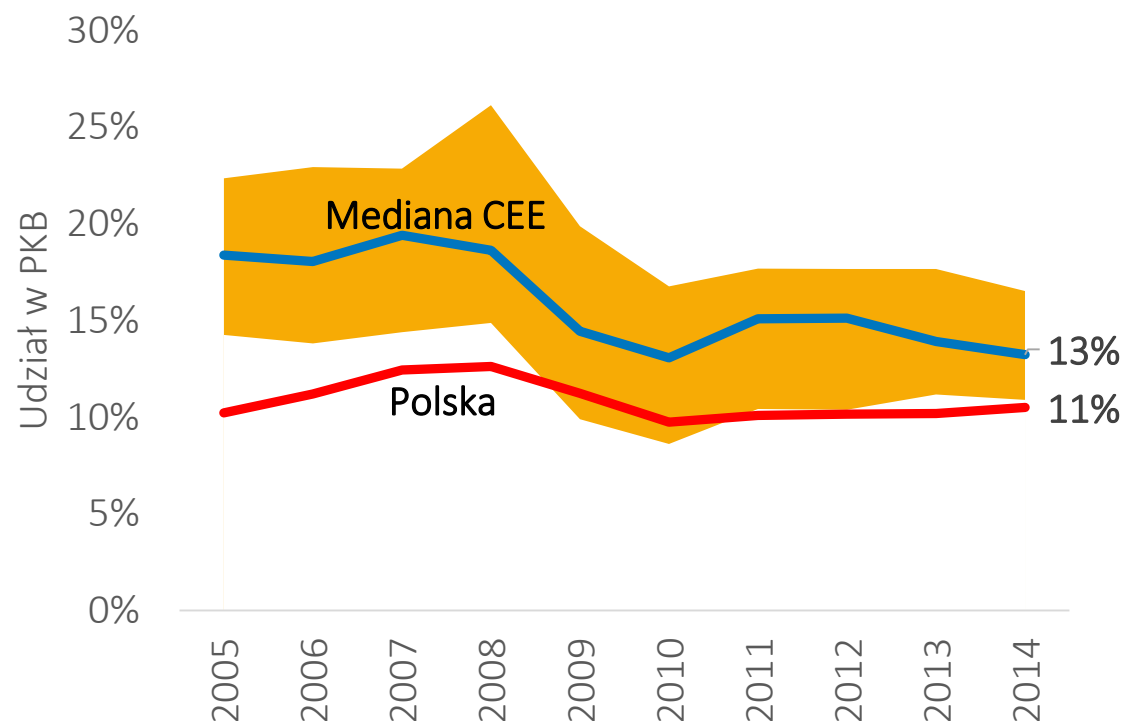

- **Pracownicy większych sklepów zarabiają przeciętnie lepiej.** GUS liczy sklepy franczyzowe osobno, więc płace w niezależnych małych sklepach są niższe niż w prezentowanych danych. Zarobki mogą być też wyższe w małych sklepikach, które dzięki specjalizacji, czy wykorzystaniu technologii IT, są w stanie skutecznie konkurować z większymi.
- **Do krótszej pracy potrzeba mniej pracowników: regulacje obniżały zatrudnienie w handlu w Holandii, Niemczech, Kanadzie, czy USA.**

W wielu państwach i sektorach istniejące firmy twierdzą, że muszą być chronione przed konkurencją ze względu na jakiś ważny interes społeczny. Tak jest z pocztą, czy kolejnymi inicjatywami samorządu aptekarskiego. **W rzeczywistości to konkurencja daje bodźce do inwestycji i podnoszenia jakości usług dla konsumentów. Konkurencję hamują regulacje mające chronić gorsze modele biznesowe.**

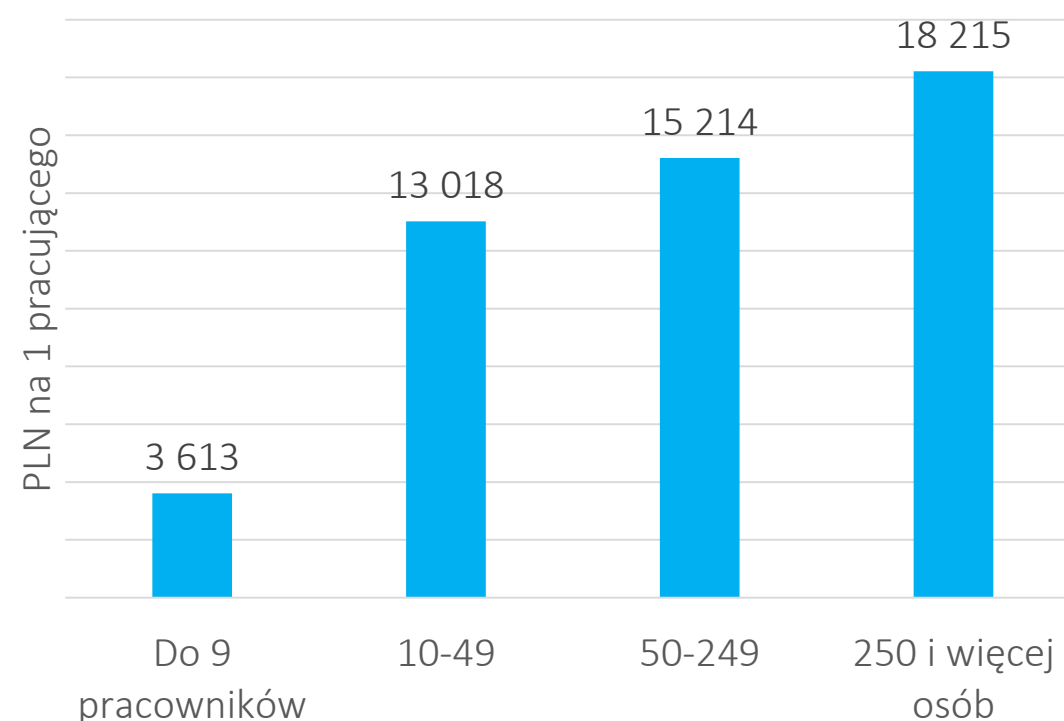
Inwestycje przedsiębiorstw w Polsce i regionie

CEE obejmują państwa UE które kiedyś były częścią bloku wschodniego

Inwestycje na 1 pracującego przedsiębiorstw w handlu w Polsce

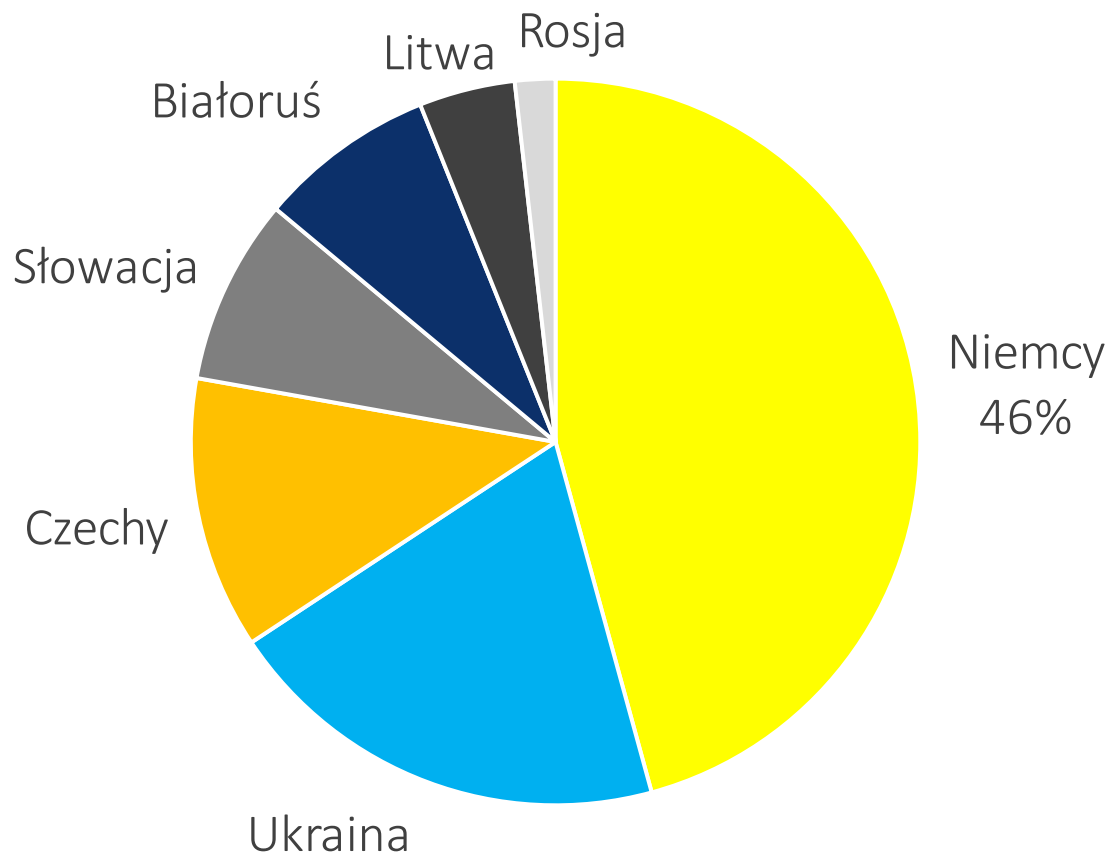
Rok 2014, przedsiębiorstwa niefinansowe w Sekcji G (Handel i naprawa pojazdów)

Niemcy mają jeden z najbardziej restrykcyjnych zakazów handlu w niedzielę na świecie. To podnosi konkurencyjność polskich sklepów przy granicy z Niemcami.

Wydatki cudzoziemców w Polsce wg przekraczanej granicy

Rok 2015

- 72% cudzoziemców przekraczających granicę z Niemcami to mieszkańcy miejscowości oddalonych nie więcej niż 50 km od granicy. Wielu z nich przyjeżdża do Polski na zakupy. **Wydatki na towary i usługi zakupione w Polsce przez mieszkańców Niemiec wyniosły w 2015 roku 15 mld zł.**
- Spadek konkurencyjności polskich sklepów dla obywateli Niemiec to również mniejsze wpływy budżetu państwa z tytułu podatku VAT.

Projekt ustawy zakazującej handlu w niedzielę z jego naruszenie przewiduje nie tylko kary finansowe, ale i sankcję karną do 2 lat pozbawienia wolności.

2 lata pozbawienia wolności grozi w Polsce za następujące przestępstwa:

- **Prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu** lub środków odurzających (Art. 178a. § 1)
- **Groźbę popełnienia przestępstwa wobec innej osoby**, jeśli groźba ta wzbudza uzasadnioną obawę, że zostanie spełniona (Art. 190. § 1)
- **Produkowanie**, rozpowszechnianie, prezentowanie, przechowywanie lub posiadanie **treści pornograficznych z udziałem małoletniego** (Art. 202 § 4b)

Rząd kolejne działania skierowane przeciwko firmom z udziałem kapitału zagranicznego, motywuje rzekomym unikaniu przez nie podatku CIT. Brak na to jednak dowodów.

- Zysk w Polsce wykazuje 71,5% płatników CIT z udziałem kapitału zagranicznego i 84,2% całkowicie krajowych. Różnica daleka od druzgocącej. Jednocześnie **wykazują niemal identyczne kwoty należnego CIT-u na każdą złotówkę przychodu, odpowiednio 0,65 gr i 0,72 gr.** (dane za 2014 rok za Benedyk, 2016)
- Puls Biznesu: „Jeśli odsuniemy poglądy niemające poparcia w faktach, a spojrzymy na liczby i fakty, to wyraźnie widać, że branża bankowa jest solidnym płatnikiem podatku CIT, a **branża handlowa kolejną branżą, która rzetelnie płaci podatki.**”
- W 2012 roku Jeronimo Martins zapłaciło w Polsce więcej podatku CIT niż jakakolwiek czysto krajowa firma prywatna.

Dziękuję za uwagę!

rafal.trzeciakowski@for.org.pl

Publikacje FOR na temat zakazu handlu w niedzielę:

- Orczyk, M., Trzeciakowski, R., Analiza FOR 12/2016: Zakaz handlu w niedzielę – szkodliwy dla konsumentów, pracowników i sektora handlu, 2.09.2016, <https://for.org.pl/pl/a/4109,Analiza-FOR-Zakaz-handlu-w-niedziele-szkodliwy-dla-konsumentow-pracownikow-i-sektora-handlu>
- Orczyk, M., Trzeciakowski, R., Komunikat FOR: 12 fałszywych argumentów za zakazem handlu w niedzielę, 4.11.2016, <https://for.org.pl/pl/a/4274,Komunikat-FOR-12-falszywych-argumentow-za-zakazem-handlu-w-niedziele>